

Høringsinnspill – Strategisk konsekvensutredning for havvindområder – del 2

1. Om utredningen og høringen

Fornybar Norge viser til at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjennomført del 2 av den strategiske konsekvensutredningen (SKU) for havvindområder hvor NVE har sett på 18 mulige havvindområder, med sikte på fremtidig utbygging av havvind i Norge. Nordavind A og Nordavind er blitt utelukket på grunn av forsvarsinteresser, så vurderingene gjort av NVE omhandler derfor 16 områder.

Fornybar Norge organiserer fornybarnæringen og vårt formål er å bidra til at Norge hurtigst mulig blir et bærekraftig nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk. Vi takker for muligheten til å komme med innspill til høringen. Fornybar Norge viser også til Fornybar Norges høringssvar fra mars d.å. på del 1 av oppdraget som dekte områdene Sørvest F, Vestavind F og Vestavind B.¹

NVE er av Energidepartementet bedt om "å fremskaffe et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å kunne avgjøre om det ut fra hensyn til miljø eller andre areal- og næringsinteresser er akseptabelt å etablere havvind i de aktuelle områdene". Utredningen av de totalt 20 områdene fra denne og tidligere strategisk konsekvensutredning danner til sammen grunnlaget for avgjørelser om hvor det skal åpnes nye områder for fremtidig utbygging av havvind, og Fornybar Norge mener at den er nødvendig for å sikre forutsigbare havvindutlysninger fremover.

Den strategiske konsekvensutredningen bygger på fagutredninger fordelt over 22 temaer, og NVE har vurdert områdene basert på teknisk-økonomisk egnethet og samlet konsekvensgrad for miljø- og samfunnsinteresser.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-strategisk-konsekvensutredning-for-sorvest-f-vestavind-b-og-vestavind-f/id3077688/?uid=542c41f9-1117-4574-a410-61861186f9af>

NVE har videre delt områdene inn i delområder for å få frem vesentlige variasjoner innad i et område.

Fornybar Norge mener det nå blir viktig at regjeringen kommer med den varslede planen for videre utvikling av norsk havvind, for å sikre kontinuitet i arealprosesser og fremtidige utlysninger. Denne er varslet fremlagt i 2026, og skal baseres på resultatene og høringssvarene fra den strategiske konsekvensutredningen. Vi vil understreke behovet for at denne kommer så raskt som mulig for å sikre forutsigbarhet for leverandørkjeden, utbyggere og havner. Det er viktig at planen er både konkret og gjennomførbar, og at læring fra prosessene på Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord tas med inn i arbeidet.

2. Fornybar Norges hovedinnspill oppsummert

2.1. Om utredningen og veien fremover

- Fornybar Norge mener NVE har gjort en god og grundig jobb i arbeidet med den strategiske konsekvensutredningen, og det er nyttig for fremtidige avveininger at det er gjort tydelige vurderinger av både teknisk-økonomisk egnethet og samlet konsekvensgrad for de ulike områdene hvor det potensielt kan åpnes for å bygge havvind i norsk farvann. Dette er nyttig fordi det er avgjørende å utvikle prosjekter som kan få kostnadene ned.
- Områdene er også delt inn i mindre delområder. Fornybar Norge mener det er bra at det er gjort vurderinger rundt at noen arealer innenfor et område kan være mer eller mindre egnet for havvindutbygging, enn området overordnet vurdert under ett. Dette viser også hvorfor åpning av store nok arealer som gir rom for tilpassing av plassering og design av havvindparken av hensyn til både natur og annen næring etter som ytterligere kunnskap tilegnes videre i prosessen, er viktig. Inndeling i delområder er gjort av hensyn til å få frem interne variasjoner, og er dermed ikke utredet som absolutte avgrensninger, og må ikke anses som utbyggingsgrenser.
- Havvind er et viktig supplement til landbasert produksjon og en sentral teknologi for å gi oss de volumene av kraft som trengs til en grønn omstilling og videre industriutvikling i Norge. Myndighetenes egne analyser anslår økt kraftbehov på hhv. 30 og 56 TWh til 2040 (NVE (Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2025²) og Statnett (LMA 2025³)). I tillegg gir videre industriell utvikling av havvind på norsk sokkel store industrimuligheter for dagens leverandørindustri for petroleum og maritim, innen både bunnfast og flytende havvind, i en tid hvor aktiviteten i petroleum forventes å falle.
- Sammen med del 1 av SKU for havvindområder, har energimyndighetene nå et samlet godt grunnlag for å vurdere hvilke områder som er best egnet for havvindproduksjon på norsk sokkel. Faglig er SKU

² https://publikasjoner.nve.no/rapport/2025/rapport2025_15.pdf

³ <https://www.statnett.no/globalassets/for-aktorer-i-kraftsystemet/planer-og-analyser/lma/langsiktig-markedsanalyse-2024-50.pdf>

sentralt når planen for videre utvikling av norsk havvind skal legges frem i 2026. Planen bør etablere et forutsigbart utlysningssystem for havvind, med faste runder, hvor både flytende og bunnfast havvind er aktuelt.

- Fornybar Norge vil understreke at en langsiktig industriell oppbygging av havvind i Norge krever forutsigbarhet og jevnlig utlysninger. Dette er en forutsetning for at norsk sokkel skal oppfattes som attraktiv for norske og utenlandske aktører. Gjennom aktørmangfold sikrer vi den skarpeste konkurransen, slik at norsk havvind bygges ut mest mulig kostnadseffektivt. En langsiktig og systematisk tilnærming til utvikling av norsk havvind er også veien å gå for å gjøre havvind til en lønnsom teknologi, samt for å sikre samfunnsgevinster i form av økt industriaktivitet og tilgang på nok kraft.

2.2. Natur- og miljøkartlegging

- Mangelfulle data på for eksempel trekkfugl eller gyteområder, betyr ikke at havvind i disse områdene medfører vesentlig negativ konsekvens på trekkfugl eller gyting, men at det er behov for mer kunnskap for å få et mest mulig komplett bilde. Kunnskapsmangler er ikke et argument for utsettelse. Vi må bruke tiden godt fremover til å systematisk tette kunnskapshull. Det må prioriteres midler til dette, så vi sikrer bærekraft og sameksistens.
- Vi støtter NVEs anbefalinger om at myndighetene må videreføre eksisterende kartleggings- og overvåkningsprogrammer som Mareano (naturtyper og bunnsamfunn), SEAPOP/SEATRACK (sjøfugl) og pelagisk kartlegging og overvåking i regi av Havforskningsinstituttet.
- NVE foreslår videre at det etableres nye kartleggings- og overvåkningsprogrammer for trekkfugl og flaggermus, i tillegg til for- og etterundersøkelser i tiltakshavers regi etter tildeling. Fornybar Norge støtter at langtidsovervåking er sentralt for at man skulle kunne måle effekter over tid og ta med seg kunnskapen inn i prosjektene for å bygge havvindparker som er mest mulig skånsom ovenfor de mest sårbare områdene i naturen. Ytterligere kartlegging i myndighetenes regi bør komme raskt i gang for å sikre at nødvendige undersøkelser kan gjøres over flere sesonger og for å forhindre at fremdrift forsinkes.

2.3. Arealåpning og bunnfast sml. m. flytende teknologier

- Vestavind C, Sørvest B, Sørvest C og Sørvest D er av NVE vurdert som mer teknisk-økonomisk egnet og med lavere konsekvensgrad. Sammen med utvidelser av Sørvest F og Vestavind F, mener Fornybar Norge disse områdene bør stå i fokus for de neste åpningsprosessene for areal til havvindutbygging.

- Det bør i tillegg vurderes om det kan være aktuelt å åpne delområder innenfor områder som har større intern variasjon i teknisk-økonomisk egnethet og samlede konsekvenser. Inndelingen i delområder i SKU er gjort av hensyn til å få frem interne variasjoner, og er dermed ikke utredet som absolutte avgrensninger, og må ikke anses som utbyggingsgrenser.
- Flytende havvind er en mindre moden teknologi og har et høyere kostnadsbilde enn bunnfast. Regjeringen har høye ambisjoner for havvind og brohodeprosjekter som Utsira Nord er viktige for å få ned kostnadene på flytende havvind. Dersom regjeringens ambisjoner for flytende havvind skal realiseres i store volumer vil flere områder måtte utlyses. Dette bør være del av vurderingen frem mot en plan for arealåpning.
- I tillegg til Vestavind C, peker Fornybar Norge på muligheter innenfor Vestavind D og delområder i andre Vestavind-områder og Nordvest-områdene, dersom gode avbøtende tiltak iverksettes og gitt løsninger på sameksistensutfordringer med både natur og annen næring.
- Områder som eventuelt vurderes åpnet i den sørvestlige delen av Nordsjøen bør forbeholdes hybridprosjekter grunnet nærhet til andre europeiske land og betydelig avstand til norsk fastland. Myndighetene må delta aktivt i Nordsjøsamarbeidet med å utvikle rammene for hybrid- og samarbeidsprosjekter og utvikle opsjoner i samarbeid med andre land.
- Myndighetene må sette i gang en prosess for å se på de samlede virkningene for åpning av de bunnfaste områder på Sørvest-feltene. Hvert av områder er utredet med utgangspunkt i at det bygges havvind kun i dette området utover de åpne 3000 MW på Sørvest F. Det er vesentlig å forstå om en samlokalisering eller bedre spredning er best for lavest mulig konsekvensgrad for natur og fugl. Fornybar Norges vurdering er at det er riktig å foreta en videre åpning av Sørvest F, som begrunnet i den strategiske konsekvensutredningens del 1, men at vurderinger av samlede virkninger bør gi føringer for hvor ytterligere områder bør plasseres. Dette bør undersøkes før videre åpningsprosess for Sørvest-områdene.
- Det samme gjelder for Vestavind-områdene dersom myndighetene i tråd med bransjens syn ser potensialet for å åpne flere enn ett område her.
- Fornybar Norge støtter en tilnærming hvor havvind på norsk sokkel bygges innenfor de definerte områdene. Unntak fra dette kan gjøres for omsøkte, enkeltstående, mindre prosjekter dersom det er nødvendig for at prosjektet skal kunne realiseres og disse prosjektene er av strategisk verdi i form av at det kan bidra vesentlig til f.eks. innovasjon eller kostnadsreduksjoner. Generelt anbefaler Fornybar Norge at arealbehov til denne typen prosjekter søkes løst innenfor de definerte havvindområdene.

3. Om vurdering av områder

3.1. Teknisk-økonomisk egnethet

I den teknisk-økonomiske analysen vurderes hvert enkelt område basert på beregnede energikostnader over levetiden til anlegget (LCOE), vindforhold og kraftsystem, hvor de plasseres på en skala fra «mer», «middels», «middels til mindre» og «mindre» teknisk og økonomisk egnet sammenlignet med de andre utredningsområdene. Energifkostnaden over levetiden er vektet tyngst.

Områdene Sørvest B, Sørvest C, Sørvest D, Vestavind C, Vestavind D og Sønnavind A kommer best ut på de teknisk-økonomiske analysene. De to siste, Vestavind D og Sønnavind A, kommer dårlig ut på samlede konsekvenser. For Sønnavind A har Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet allerede i utpekingen av områder varslet interessekonflikter, mens på Vestavind D tror Fornybar Norge det bør være mulig å finne gode avbøtende tiltak som sikrer god sameksistens.

NVE trekker frem fordyrende tilkobling med likestrømsteknologi og flytende omformerstasjoner som et fellestrekk for områdene som vurderes til å være mindre teknisk-økonomisk egnet.

Dette innebærer også at det i vurderingene i seg selv ikke skilles mellom områder som er egnet for bunnfast teknologi og områder som er egnet for flytende teknologi. Disse teknologiene er som kjent på forskjellige stadier i modenhetsutvikling og standardisering. Det er uttalt tydelig fra regjeringen at flytende havvind er et satsingsområde for Norge, mye grunnet grunnforhold og kompetanse som gir gode overføringsverdier fra petroleum og den maritime næringen. Brohodeprosjekter som Utsira Nord kan sammen med andre prosjekter internasjonalt bidra til å få kostnadene ned for flytende havvind.

Dersom regjeringens ambisjoner for flytende havvind skal realiseres i store volumer vil flere områder måtte utlyses. I den industrielle omstillingen vil Norge kunne skape nye arbeidsplasser og verdier der aktiviteten fra petroleumssektoren vil falle fremover, dersom vi lykkes med å støtte opp om leverandørkjeden og bygge et hjemmemarked for havvind. Regjeringens varslede plan for havvind bør hensynta at flytende havvind er en strategisk viktig teknologi for Norge.

I tillegg bør kraftbehov i regionen (for radielt tilknyttet eller flytende havvind) eller muligheten for utveksling med andre land (samarbeidsprosjekter/hybrid/bunnfast) inngå som en del av vurderingen av hvor det bør åpnes for havvind og når.

De tre Sørvest-områdenes lange avstand fra land vil trekke opp kostnadene og støttebehovet dersom de skal bygges ut med radiell forbindelse til Norge, mens relativ kort avstand til andre Nordsjøland vil gjøre de aktuelle for tilknytning til en hybridforbindelse. Dette vil kunne bidra til økt mulighet for lønnsomhet og lavere støttebehov i prosjektene. Myndighetene må delta aktivt i Nordsjø samarbeidet med å utvikle rammene for hybrid- og samarbeidsprosjekter og utvikle opsjoner i samarbeid med andre land.

3.2. Egnethetsanalyse - samlet konsekvensgrad

I den strategiske konsekvensutredningen sees det på konsekvenser for næring og miljø dersom det bygges havvind i det gitte området. Konsekvensgrad er vurdert basert på de ulike fagutredningene, kartdata og rangering innenfor hvert av forvaltningsområdene, og i tillegg har NVE gjort kvalitative vurderinger hvor mulige avbøtende tiltak eller behov for ytterligere kunnskapsinnhenting har blitt vektlagt. NVE har gjort en sammenstilling av samlet konsekvensgrad for hvert delområde sammenlignet med de andre områdene i utredningen. Områdene er gruppert etter «lavere», «middels», «middels til høyere» og «høyere» samlet konsekvensgrad.

NVE påpeker at det er muligheter for at konsekvensgrad kan endres senere, ved for eksempel gjennomføring av relevant kunnskapsinnhenting hvor det er i dag finnes kunnskapshull.

Egnethetsanalysen inneholder tre ulike scenarioer: 1) Balansert scenario hvor alle interesseområder vurderes til å være like viktige, 2) Miljø og landskap vektet høyere enn andre interesseområder, og 3) Næring vektet høyere enn andre interesser.

Mens scenario 2 og 3 kan bidra til å visualisere gitte interessers påvirkning tydeligere, er det ifølge NVE det balanserte scenarioet som er å anse som hovedresultatet i egnethetsanalysen. Dette innebærer at politiske vurderinger om enkelthensyn som er viktigere enn andre / ufravikelige vil også ha betydning for den endelige vurderingen av et områdes egnethet.

3.3. NVEs overordnede vurdering av områdene

NVE vurderer Vestavind C, Sørvest B, Sørvest C og Sørvest D som de områdene med **best sammenfallende god teknisk-økonomisk egnethet og relativt lavere samlet konsekvensgrad.**

Vestavind D og Sønnavind A vurderes å ha **god teknisk-økonomisk egnethet, men med høyere samlede konsekvenser.**

Nordavind C, Nordavind D og Nordvest B pekes ut til å ha **lavest teknisk-økonomisk egnethet.**

Øvrige områder (Nordvest A, Nordvest C, Vestavind A, Vestavind B, Vestavind E, Sørvest A og Sørvest E) har **større variasjoner i teknisk-økonomisk egnethet og samlet konsekvensgrad og som en konsekvens er ikke like tydelig oppsummert.**

NVE har videre delt områdene inn i delområder for å få frem vesentlige variasjoner innad i et område.

3.4. Fornybar Norges kommentarer til områdene

NVE er som nevnt av Energidepartementet bedt om "å fremskaffe et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å kunne avgjøre om det ut fra hensyn til miljø eller andre areal- og næringsinteresser er akseptabelt å etablere havvind i de aktuelle områdene". Fornybar Norge mener at NVE har gjort en god jobb med å utrede de ulike områdene som vil gi et godt grunnlag for fremtidige åpningsprosesser.

Det er også viktig å minne om at områdene som er utredet er mye større enn det arealet som trengs for å bygge ut tilstrekkelig med havvindanlegg i Norge. Det vil derfor være mulig i mange tilfeller ved riktig plassering og design av havvindparken å unngå arealer innenfor et område som er ekstra sårbare eller har stor konsekvensgrad. At et område utredes eller åpnes for havvind betyr derfor ikke at havvindanlegg vil beslaglegge hele området. Snarere tvert imot, et større område vil tillate utbygger å plassere vindturbinene der hvor det er lavest mulig konflikt med andre næringer og mest skånsomt for naturen og biomangfoldet.

Det er derfor viktig at områdene åpnes med areal og kapasitet som gir fleksibilitet og rom for tilpasninger basert på ny kunnskap og markedsutvikling i senere utlysings- og konsesjonsprosesser. Fleksibilitet vil gi mulighet for å tilrettelegge de aktuelle områdene for å hensynta blant annet bruk av beste tilgjengelige teknologi, miljømessige konsekvenser og ønskede virkninger på kraftsystemet.

Sønnavind

I Sønnavind-området er det kun ett område, Sønnavind A, som er utredet for potensiell havvindutbygging. Selv om dette området er ansett å være godt egnet for å bygge havvind på grunn av dybdeforhold, relativ nærhet til land og mulighet for tilknytning til kraftnettet i Agder som Statnett har anbefalt at prioriteres for tilknytning av havvind, gjør de høye samlede konsekvensene for særlig fiskeri og miljø at dette området er mindre egnet for åpning.

Sørvest

Sørvest B, Sørvest C og Sørvest D er alle blant områdene som NVE vurderer til å ha mer teknisk-økonomisk egnethet og lavere samlede konsekvenser. Fornybar Norge mener alle disse områdene bør være aktuelle for åpning i neste runde, samt videre åpning av Sørvest F.

Områdene Sørvest A og Sørvest E har større intern variasjon i teknisk-økonomisk egnethet og samlet konsekvensgrad. Fornybar Norge mener at siden det allerede i Sørvest finnes tre nye områder som i sin helhet er vurdert bedre for havvindutbygging enn Sørvest A og E, er det ikke behov for at disse prioriteres for åpning i denne omgang.

Områder som eventuelt vurderes åpnet i den sørvestlige delen av Nordsjøen bør forbeholdes hybridprosjekter eller samarbeidsprosjektet med andre land, grunnet nærhet til andre europeiske land og lang avstand til norsk fastland. Slike løsninger vil gi lavere støttebehov.

Etablering av hybride nettløsninger tar lang tid, men arbeidet pågår for fullt i Europa. Både politisk og på TSO-nivå må det jobbes videre med å utvikle rammene for hybridprosjekt i dialog med andre land. Hybride nettløsninger og andre samarbeidsprosjekter vil bidra til økende lønnsomhet i havvindprosjekter, noe den varslede planen fra regjeringen bør reflektere.

Vestavind

Vestavind B var ett av de tre områdene som ble utredet som del 1 av den strategiske konsekvensutredningen, med høringsfrist mars 2025, men NVE identifiserte sameksistensutfordringer med andre næringer. Anbefalingen var å avvente åpning av Vestavind B til et sammenligningsgrunnlag for områdene Vestavind C og Vestavind D var klart, da disse også vil kunne forsyne den samme Bergensregionen med kraft, men potensielt ha færre sameksistensutfordringer.

Etter fullstendig strategisk konsekvensutredning av alle områdene, utpeker Vestavind C seg som det mest egnede området i Vestavind-området, med mer teknisk-økonomisk egnethet og lavere samlede konsekvenser. Mens Vestavind D kommer greit ut på teknisk-økonomisk egnethet, er de samlede konsekvensene høyere. Faktorene som bidrar til den høye konsekvensgraden kan i store grad avbøtes (f.eks. radarforstyrrelser) eller kan være overvurdert (f.eks. visuell påvirkning reduseres på grunn av avstand). Fornybar Norge mener at dersom det etableres gode sameksistensløsninger med bl.a. petroleum og karbonlagring, samt at hensyn til mulige konflikter med særlig trekkfugl og fisk ivaretas, finnes det områder innenfor Vestavind D hvor avbøtende tiltak vil kunne ha god effekt og som dermed kan være godt egnet for utvikling av havvind.

For Vestavind A, Vestavind B og Vestavind E er det større intern variasjon, og også her vil det kunne være mulig å finne delområder med god teknisk-økonomisk egnethet hvor konsekvensgrad kan være akseptabel. For eksempel vil Vestavind E kunne få en høyere teknisk-økonomisk egnethet dersom man får til en samlet nettløsning med transformatorstasjon på Utsira øy.

Gitt at Vestavind C vurderes tydelig best for havvindutbygging av områdene i Vestavind, mener Fornybar Norge at det bør vurderes sterkt for åpning. Dialog om løsninger på sameksistensutfordringer oppfordres for Vestavind D, med tanke på at det også kan være en god kandidat for åpning. I de andre områdene med større intern variasjon, kan det være hensiktsmessig å utforske potensialet i gitte delområder videre. Kraftproduksjon fra Vestavind C og Vestavind D vil gi et viktig bidrag til en anstrengt kraftsituasjon i

Bergensregionen. Statnett rangerer havvind til denne regionen høyt fra et kraftsystemperspektiv, og anslår et mulig volum på 1400 MW inn i dagens nett fra disse områdene.⁴

Nordvest

I Nordvest er Nordvest B vurdert til mindre teknisk-økonomisk egnet, mens Nordvest A og Nordvest C har større intern variasjon. For samlet konsekvensgrad kommer noen av delområdene i Nordvest relativt godt ut. På et senere tidspunkt, kan det være aktuelt å se nærmere på om det kan finnes hensiktsmessige plasseringer innenfor Nordvest A eller Nordvest C som både har god teknisk-økonomisk egnethet og kan ha akseptabel konsekvensgrad, og som i fremtiden kan bidra til ny kraftproduksjon inn til Helgeland og Midt-Norge. Statnett har blant annet pekt på stort potensial for tilkobling av 1400 MW havvind i planlagt nett i Romsdal fra Nordvest C.⁵

Nordavind

Nordavind A og Nordavind B har i løpet av arbeidet med den strategiske konsekvensutredningen blitt utelukket for havvindformål av forsvarshensyn. Videre er Nordavind C og Nordavind D vurdert svært lite teknisk-økonomisk egnet for utbygging, særlig på grunn av avstand til land, kostnader ved nettilknytning og svakere vindressurser. Utlysninger i Nordavind-områdene fremstår som mindre aktuelt nå.

3.5. Samlede virkninger ved åpning av flere områder

Myndighetene må snarest sette i gang en prosess for å se på de samlede virkningene for åpning av de bunnfaste områder på Sørvest-feltene. Hvert av områdene er utredet med utgangspunkt i at det bygges havvind kun i dette området utover de åpnede 3000 MW på Sørvest F. Det er vesentlig å forstå om en samlokalisering eller bedre spredning er best for lavest mulig konsekvensgrad for natur og fugl. Fornybar Norges vurdering er at det er riktig å foreta en videre åpning av Sørvest F, som begrunnet i den strategiske konsekvensutredningens del 1, men at vurderinger av samlede virkninger bør gi føringer for hvor ytterligere områder bør plasseres. Dette bør undersøkes før videre åpningsprosess for Sørvestområdene.

Det samme gjelder for Vestavind-områdene dersom myndighetene i tråd med bransjens syn ser potensialet for å åpne flere enn ett område her.

⁴ <https://www.statnett.no/globalassets/havvind/horing-svar-og-innspill-hav/strategisk-konsekvensutredning-av-havvind---statnett-sitt-innspill-til-nve.pdf>

⁵ <https://www.statnett.no/globalassets/havvind/horing-svar-og-innspill-hav/strategisk-konsekvensutredning-av-havvind---statnett-sitt-innspill-til-nve.pdf>

3.6. Arealer utenfor definerte områder

Fornybar Norge støtter en tilnærming hvor havvind på norsk sokkel bygges innenfor de definerte områdene. Unntak fra dette kan gjøres for omsøkte, enkeltstående, mindre prosjekter dersom det er nødvendig for at prosjektet skal kunne realiseres og prosjektet er av strategisk verdi i form av at det kan bidra vesentlig til f.eks. innovasjon eller kostnadsreduksjoner. I en fase frem mot 2030 kan det være grunner til å slippe frem et begrenset antall mindre utviklingsprosjekter og/eller elektrifiseringsprosjekter. Slike prosjekter kan gi kostnadsreduksjoner, verdifull læring og redusert teknologiusikkerhet for fremtidige, større havvindprosjekter, både for utviklere og leverandørindustri. Slike prosjekter kan også dekke et behov for å teste ulike havvindkonsepter og teknologier.

Generelt anbefaler Fornybar Norge at arealbehov til denne typen prosjekter søkes løst innenfor de definerte havvindområdene, inkludert arealene til METCentre.

4. Midler til kartleggings- og overvåkningsprogrammer som tetter kunnskapshull

NVE lister opp relevante kunnskapsmangler på naturmangfold. Dette kan være både relatert til hvordan havvind spesifikt påvirker naturmangfoldet, men også stor usikkerhet knyttet til arters utbredelse og hvilke områder som utgjør viktige funksjonsområder (f.eks. gyte- og beiteområder og trekkruiter).

Mangelfulle data på for eksempel trekkfugl eller gyteområder, betyr ikke at havvind i disse områdene medfører vesentlig negativ konsekvens på trekkfugl eller gyting, men at det er behov for ytterligere kunnskap for å få et mest mulig komplett bilde. At det avdekkes manglende kunnskap i den strategiske konsekvensutredningen, bør ikke automatisk medføre stopp i åpning av områder. Dette må løses ved at myndighetene igangsetter parallelle prosesser med innhenting av kunnskap, samtidig som de åpner nye områder og stiller krav om videre miljøovervåking for å dokumentere faktisk påvirkning. Så lenge ikke funn i den strategiske konsekvensutredningen indikerer alvorlig risiko, og bare kunnskapsmangler, bør det være forsvarlig å åpne områder. I perioden etter åpning og før utlysning må myndighetene sørge for at disse kunnskapshullene tettes. Viser det svært alvorlig konsekvenser, sett opp mot hensyn til mer fornybar energi, vil det være mulig å la være å lyse ut områder, selv om områdene er åpnet for havvind.

Vi støtter NVEs anbefalinger om at myndighetene må videreføre eksisterende kartleggings- og overvåkningsprogrammer som Mareano (naturtyper og bunnsamfunn), SEAPOP/SEATRACK (sjøfugl) og pelagisk kartlegging og overvåking i regi av Havforskningsinstituttet.

NVE foreslår videre at det etableres nye kartleggings- og overvåkingsprogrammer for trekkfugl og flaggermus, i tillegg til for- og etterundersøkelser i tiltakshavers regi etter tildeling.

Et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag rundt trekkfugl og andre forhold må løses ved at staten systematisk forestår kunnskapsinnhenting parallelt med at områder åpnes, prosjektområder lyses ut og eventuelt tildeles. Dette har Fornybar Norge sammen med øvrige deltakere i arbeidsgruppe 1 under samarbeidsforum for havvind (AG 1) ment, og gitt innspill på flere ganger tidligere. Det er viktig at slik kunnskapsinnhenting er godt planlagt for å sikre transparens og god deltakelse. Vi viser også til at Stortinget har bedt om at det gjøres forskning både før, underveis og etter etablering av havvindutbyggingen, for å kartlegge konsekvensene av utbyggingen for natur, dyr, fisk og fugler.

Vennlig hilsen

Fornybar Norge

Øistein Schmidt Galaaen
Avdelingsdirektør produksjon og bærekraft

Jon Evang
Bransjedirektør havvind